

In de vaste commissie voor Volksgezondheid, Welzijn en Sport bestond er bij enkele fracties behoefte een aantal vragen en opmerkingen voor te leggen aan de Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport over haar brief van 31 oktober 2014 (Kamerstuk 25 268, nr. 100) over het Besluit inzake de toezegging aan het Erasmus Medisch Centrum over de totstandkoming van een bijzondere kapitaallastenregeling ten behoeve van voorgenomen nieuwbouw bij dit academisch ziekenhuis.

De voorzitter van de commissie,
Lodders

De griffier van de commissie,
Teunissen

Inbreng PvdA-fractie

De leden van de fractie van de PvdA hebben met interesse de brief over de totstandkoming van de een bijzondere kapitaallastenregeling ten behoeve van voorgenomen nieuwbouw gelezen, en hebben hierover nog een enkele vraag. Genoemde leden vragen of er, indien dit oordeel van de onafhankelijk expert tegenvalt voor het Erasmus Medisch Centrum dan wel voor het Ministerie van VWS, er ondanks het bindende karakter toch nog bezwaar en beroep gemaakt kan worden tegen dit oordeel. Zij vragen tevens of, indien de hoogte van de schadevergoeding net zo hoog uitvalt als het afgesproken bedrag uit de eerdere regeling, dit niet alsnog impliceert dat de oorspronkelijke regeling gestand wordt gedaan. Als laatste vragen zij wat er inmiddels in de contacten tussen het Ministerie van VWS, de verschillende ziekenhuizen in Nederland en de NZa veranderd is, zodat er gegarandeerd kan worden dat een dergelijke onwenselijke situatie, zoals die nu voor ligt, in de toekomst niet meer voor zal komen.

Inbreng SP-fractie

De leden van de SP-fractie hebben kennis genomen van de brief inzake het «Besluit inzake toezegging aan het Erasmus Medisch Centrum over de totstandkoming van een bijzondere kapitaallastenregeling ten behoeve van voorgenomen nieuwbouw bij dit academisch ziekenhuis».

Sinds begin 2009 zijn er verschillende contacten geweest tussen de top van het ministerie, de NZa en de heer Anton van Westelaken. Er blijken tijdens deze contacten afspraken te zijn gemaakt die niet gemaakt hadden kunnen worden. De leden van de SP-fractie vragen de Minister daarom een uitgebreid feitenrelaas op te stellen over alle gesprekken en contacten die er zijn geweest sinds begin 2009, met daarbij een helder overzicht van personen met wie deze gesprekken zijn gevoerd, wanneer deze plaats hebben gevonden en waarover deze gesprekken gingen.

Uit de brief van 31 oktober 2014 blijkt dat het Ministerie van VWS en het Erasmus Medisch Centrum hebben besloten gezamenlijk een expert in de arm te nemen. Is de Minister van mening dat deze oplossing de enige optie is, of zijn andere mogelijke oplossingen de revue gepasseerd? Zo ja, wat waren deze andere mogelijke oplossingen, en waarom is uiteindelijk voor deze optie gekozen?

Deze (nog te kiezen) expert moet een onafhankelijk oordeel kunnen geven over het schadebedrag en moet een expert zijn zonder binding met VWS of het Erasmus Medisch Centrum. Kan de Minister toelichten of dit de enige selectiecriteria zijn? De leden van de SP-fractie verwachten direct op de hoogte gesteld te worden als een expert is gekozen. Zij benadrukken het belang van onafhankelijkheid, en verwachten daarom een duidelijke onderbouwing van die onafhankelijkheid.

De Minister verwacht dat eind 2014 een schadebedrag is vastgesteld. Kan de Minister garanderen dat het schadebedrag inderdaad niet hoger zal zijn dan de daadwerkelijk geleden schade? Wat heeft uiteindelijk de gehele verbouwing gekost, wat zijn de redenen waarom deze kosten uiteindelijk zoveel hoger dan gepland zijn uitgevallen, en wat is exact de geleden schade? Kan de Minister dit inzichtelijk maken? Kan de Minister nu al een inschatting maken wat het schadebedrag ongeveer zal zijn? Zal dit bedrag rond de € 100.000 liggen; het bedrag dat eerder is genoemd?

Is er een mogelijkheid dat deze situatie ook voor andere ziekenhuizen gaat spelen? Gaat er van deze casus een precedentwerking uit?

Hoe kan het dat de Minister pas sinds 22 augustus 2014 van deze situatie op de hoogte was? De Minister beschuldigde in de brief van 1 september 2014 (25 268, nr. 88) oud-minister Klink van het maken van fouten in deze casus. Heeft de Minister spijt van deze beschuldigingen?

Ook willen de leden van de SP-fractie weten of deze constructie mogelijk precedentwerking in zich heeft voor andere nieuwbouwprojecten ten tijde van het overgangsregime? Is dit juridisch getoetst?

Tenslotte willen de leden van de SP-fractie weten of er nog meer van dit soort afspraken zijn gemaakt met individuele zorgaanbieders. Kan de regering de Kamer daar een overzicht van geven?

Inbreng CDA-fractie

De leden van de CDA-fractie hebben kennis genomen van het besluit inzake toezegging aan het Erasmus Medisch Centrum. Deze leden hebben daarbij enkele vragen en opmerkingen.

De Minister schrijft dat een aparte regeling met één ziekenhuis al snel staatssteun betekent, en dat daarom de afgesproken regeling niet door het Ministerie van VWS zal worden uitgevoerd. Deze leden vragen of de Minister hiermee concludeert dat de toezegging van destijds onrechtmatig was, en nooit gedaan had mogen worden. Zijn er nog andere ziekenhuizen waarmee een soortgelijke constructie is afgesproken?

De leden van de CDA-fractie missen in de brief van de Minister een onderbouwing van het intrekken van de toezegging aan het Erasmus Medisch Centrum. Zij vragen daarom of de Minister expliciet kan aangeven op basis van welke argumenten zij het besluit heeft genomen om de regeling niet uit te voeren.

In de brief van 1 september 2014 (25 268, nr. 88) geeft de Minister aan dat zij de geschiedenis, de gang van zaken en juridische consequenties op een rij zou zetten, en de Kamer hier zo spoedig mogelijk over te informeren. In de brief van 3 september 2014 (25 268, nr. 90) herhaalt zij deze toezegging. Ook tijdens het debat van 9 september 2014 over de NZa gaf de Minister aan dat zij de juridische puzzel probeerde op te lossen, en dat zij de Kamer later zou informeren over de consequenties. De leden van de CDA-fractie vragen waarom de Minister nu blijkbaar wel al een besluit heeft genomen, zonder eerst de Kamer uitvoerig over de geschiedenis en juridische consequenties te informeren, ondanks dat zij dat meermalen heeft toegezegd.

De leden van de CDA-fractie vragen de Minister de Kamer alsnog over de geschiedenis en juridische consequenties, inclusief alle afwegingen, te informeren.

Genoemde leden vragen welke toezegging de Minister met onderhavig besluit exact heeft ingetrokken. Gaat het hierbij om de toezegging om het DHAZ-kader specifiek voor het EMC te verhogen met de exploitatiekosten van een investering van € 100 miljoen (prijsspeil 2009), of betreft het hier tevens de toezegging om de overgangsregeling kapitaallasten niet gedurende drie jaar toe te passen, maar gedurende 10 jaar met een jaarlijkse afbouw van 10%? Of betreft het beide toezeggingen? Hoeveel geld is er gemoeid met de garantieregeling voor kapitaallasten na 2017? De Minister geeft aan dat het Ministerie van VWS en het Erasmus Medisch Centrum samen een expert in de arm nemen die de schade gaat bepalen die het Erasmus Medisch Centrum lijdt als gevolg van het niet uitvoeren van de regeling door het ministerie. De leden van de CDA-fractie vragen welke consequenties dit heeft. Betekent dit dat de volledige garantstelling en/of de verhoging van het DHAZ-kader zoals die oorspronkelijk in de toezegging was gegeven via de schadevergoeding alsnog worden voldaan? Wordt de verdere nieuwbouw van het Erasmus Medisch Centrum afgeblazen en wordt alleen de planschade vergoed?

Genoemde leden vragen uit welk budget de Minister van plan is de schadevergoeding te betalen. Wordt het Ministerie van OCW hierin betrokken?

De leden van de CDA-fractie constateren dat met de gemaakte afspraak de uitkomst nog steeds is dat er financiële middelen van het ministerie naar één specifiek ziekenhuis gaan. Is er dan niet nog steeds sprake van

staatssteun, maar dan via een andere route? Schept de Minister hiermee een precedent voor een route die gebruikt kan worden om onder de regels met betrekking tot staatssteun uit te komen? Kan de Minister uitleggen wat het wezenlijke verschil is tussen de toezegging en de schadevergoeding voor wat de regels omtrent staatssteun betreft?

Inbreng PVV-fractie

De leden van de PVV-fractie verbazen zich over de summiere brief van de Minister inzake de kapitaallastenregeling met het Erasmus Medisch Centrum. Deze leden hebben dan ook aanvullende vragen die zij graag uitvoerig beantwoord zien.

De leden van de PVV-fractie lezen uit de brief dat genoemde regeling op twee manieren opgevat kan worden, namelijk staatssteun of onbehoorlijk bestuur. Wat zijn de consequenties van beide opvattingen? Welke opvatting hanteert de Minister, en waarom? Is het niet verstandiger om hierbij het oordeel van de rechter te vragen?

De leden van de PVV-fractie concluderen uit het feit dat er wordt gesproken over een schadevergoeding aan het Erasmus MC door het ministerie, dat het ministerie blijkbaar schade berokkend heeft. Wie is er verantwoordelijk en aansprakelijk voor deze schade? Transparantie over de besluitvorming inzake de regeling vinden de leden van de PVV-fractie heel belangrijk om te leren van eventuele fouten en herhaling te voorkomen. Gaat deze transparantie er nog komen? Zo ja, wanneer? Zo nee, waarom niet?

De leden van de PVV-fractie willen weten of er nog andere ziekenhuizen zijn die uit zijn op een schadevergoeding of een schadeclaim willen indienen. Tot slot willen zij van de Minister horen wie de kosten van de onafhankelijke expert gaat betalen.

Inbreng D66-fractie

De leden van de D66-fractie hebben kennis genomen van de brief. Zij hebben naar aanleiding daarvan enkele vragen die zij de Minister hierbij willen voorleggen.

Zij vernemen graag de laatste stand van zaken in het proces om te komen tot een schadevergoeding. Is er reeds een expert ingehuurd? Zo nee, waarom niet? Wanneer is deze naar verwachting wel aangesteld? Zo ja, wanneer zal het onderzoek naar verwachting zijn afgerond?

De leden van de D66-fractie blijven het opmerkelijk vinden dat een eventuele schadevergoeding in voorliggend geval wel zou zijn toegestaan, en niet wordt aangemerkt als staatssteun. Kan de Minister nog eens juridisch onderbouwen waarom zij deze mening is toegedaan? Aan welke voorwaarden zal moeten zijn voldaan om een schadevergoeding niet als staatssteun te beschouwen? Is er een percentage te geven hoeveel lager de schadevergoeding zal moeten zijn? Hoe wordt de «daadwerkelijk geleden schade» precies vastgesteld?

De leden van de D66-fractie vragen tot slot of de inventarisatie naar andere casussen vergelijkbaar met die van het Erasmus MC reeds is afgerond, en zo ja, wat daar de uitkomsten van zijn. Zo nee, wanneer verwacht de Minister deze inventarisatie aan de Kamer te kunnen sturen?